خانزادی میری سۆران

ژیلوان تاهیر

دیمەنی یەکەم

(شوێن/ کۆشکی خانزادی میری سۆرانە، کۆمەڵێک ئافرەت لە ناوەڕاستی شانۆ بەشێوەی بازنەیی دانیشتوون، شینی سلێمان بەگی باوکی خانزاد دەگێڕن، خاتوو خانزادیش لە ناوەڕاستیان قژی دەڕنێتەوە. کۆرسی کوڕان لەلای ڕاست و چەپی شانۆ بەدڵتەنگییەوە وەستاون)

کۆرس:

کەسم نەما مارە گیرێ
کەسم نەما دەرکە گیرێ
کەسم نەما هانی و مانی
پەردەم هەر بەستن لە کتانی

کەسم نەما ئەوە چ بوو
کەسم نەما ئاگرەک هەربوو
کەسم نەما تێمان بەربوو

کەسم نەما کەسی خۆمان
کەسم نەما مەمکەن لۆمان
کەسم نەما لە دیوەخان
بۆیە دەکەم شین و گریان

کۆرسی گۆرانیبێژان:
دەلێ لێ دەلۆلۆ
سلێمان بەگی سۆران ڕۆ

(خانزاد بە ڕق و قینەوە سەیری لەشکری دەکات کە لە سووچێکی شانۆکەدا لەگەڵ چەند پیاوێک وەستاوە، بەرەو ڕووی لەشکری دەڕوات)

خانزاد: دەبێ بزانم چیرۆکی کوشتنی باوکم چۆن بووە؟ کێ لێی بەرپرسیارە؟ هەموو کۆتاییەک سەرەتای هەیە، ئاخۆ والی بەغدا دەستی لەو تاوانەدا هەبووە یان تۆ؟ یان کەسانی گێرەشێوێن کە دەیانەوێت ئیماراتی سۆران بشێوێنن.

لەشکری: شازادە خانم من هیچ شتێک دەربارەی ئەو تاوانە نازانم، هەڵبەتە دوای لێکۆڵینەوە کە خۆت سەرپشکی، هەموو مەسەلەکانت بۆ دەردەکەوێت کە تاوانباری ڕاستەقینە لە ئاست ئەم کارەساتەدا کە هەموومانی خستۆتە خەم و پەژارەوە کێ بوو؟

خانزاد: گومانم هەیە کە دەستێکی ناوخۆ پشت ئەستوورە لە پیلان دانانەوەی کوشتنی سلێمان بەگی باوکم بەڵام هەر دەبێ ئاشکرا بکرێت جا بە هەر نرخێک بێت.

(گەڕانەوە بۆ سەر شین گێڕانەکە، حەیرانبێژ لەناویاندا حەیران دەبێژێ)

حەیرانبێژ:
ئەوڕۆ بریندارم برینم کەتنە بەدەنێ

لەبۆم بانگی حەکیم و لوقمان و تەبیبان کەن
بەچاوانم برۆننێ.
بەڵام دەستانم نەدەنێ
کیژ دەڵێ کورە حەیران خەمانم هەڵمەگرە
ئەمن ئێواری ئیزنێ
دەخوازم لەدایکم ماوەکی دێمە سەرینێ
دەستە مەرحەمەکت لەبۆ دەگرمەوە
لە تۆزی شەدێ
لە ژەنگی گوارێ
لە ئارەقەی زەردە مەمکان
بەدەستی موبارەک داوێمە سەر
برینی کورە حەیرانێ شەوی زستانان گەلەک سارد و سەرمایە
نەوەکی هەڵبێنێ هەلامە لەگەڵ تەشەنێ.

(لای چەپی شانۆ سەروەر و شاهۆ چرایان لە دەستەو لەو ناوە ئامادەن)

سەروەر: شاهۆ پیلان پیلانی خۆتە.

شاهۆ: شتەکە کۆتایی هاتووە، گەیشتینە مەرامی خۆمان.

سەروەر: هەرچەندە بەدەستی ئێمە نەبوو، بەڵام بەدڵی ئێمە بوو.

شاهۆ: ئەوانە با شینی خۆیان بگێڕن.

سەروەر: بابزانن تامی مەرگی ئازیزان چەند تاڵە؟

شاهۆ: هەرچییەکی بەسەریان بێت هێشتا دڵم ئۆخەی ناکات.

سەروەر: نەخشەکە ئەوەندە ڕێک و پوخت بوو، کەس مەزندەی ئەوەی نەدەکرد بەو شێوە ئاسانە ڕووبدات؟

شاهۆ: هەر پیلانگێڕ دەزانێ پیلانی خۆی دابنێ.

سەروەر: دەنگ و باس وا بڵاوە لە ناو دیوەخانی خانزاد کە ئەوەی ئەو پیلانەی داناوە لە شەیتان شەیتانترە.

شاهۆ: جا کەس لەوێ دەیزانی کێ بوو؟

سەروەر: نەخێر، هەرچەندی بیریان دەهێنا و دەبرد هەر بە خەیاڵیشیاندا نەدەهات.

شاهۆ: باشە جگە لە خۆیان کێی تری بێگانە لەوێ بوو؟

سەروەر: ئا هاتەوە بیرم، یەکێک لەوێ بوو هەندێک دەیانگوت نوێنەری شاری بەغدایە.

شاهۆ: کەواتە هەموو دەڤەرەکانی دەرەوەی کوردستانی مەزن بەو سەرگوزەشتەیان زانیوە.

سەروەر: کەواتە ڕۆژ ڕۆژی خۆمانە.

(دەنگی حەیرانبێژ بەرزدەبێتەوە)

حەیرانبێژ:
حەیران دەرێ لە بناری هەریرێ
چەندین مێرخاسان بە چەک و تفاقان
کەتنە ناو فیکر و خەیاڵ و تەگبیرێ
مەزندێ خۆیان خستە سەر ڕاو تەگبیرێ
لۆ سلێمان بەگی سۆراخەکی بکەن
داخۆ بەدەستی چ خاینەکی
بووە جوانە مەرگ و یەخسیرێ؟

سەروەر: بزانە چەند گێل و نەفامن هەتا کەینێ دەکەن شینێ؟

شاهۆ: دەبا هەر بکەن شینێ هەتا دێنە سەر دینێ.

سەروەر: واباشە لێک جودا بینەوە نەوەکا هەست بە بوونمان بکەن لەو ناوە!

شاهۆ: منیش دەچمەوە لایان بزانم دەنگ و باسیان چییە؟

(گۆرانییەکی ئاهەنگسازی)

دیمەنی دووەم

(کۆرس بەشێوەی دوو نیوە بازنەیی سەرشانۆ، هەموویان بەیەکەوە ئەم دیالۆگانە لەگەڵ ڕیتمی مۆسیقا دەڵێنەوە)

کۆرس:
میر خانزادم نازەنینە
زۆر زەریف و شیرینە
دەماڵیان کەوتووە شینە
بانگ و واوەیلاو گرینە

حەیف بۆ میری بنارێ
حەیف بۆ گوڵووکی بەهارێ
شازادە وا دەنگ هەڵدێنێ
زەوی و ئاسمان دەهەژێنێ
(لاوکێکی دەڤەری سۆران)

دیمەنی سێیەم

(خانزادو کوێخاژن دێنە ناو کۆشک، کۆرس بەلای چەپ و ڕاستدا بڵاوەی لێدەکەن و دەبنە چوار بەشەوە)

خانزاد: کوێخاژن؟ بە ڕای تۆ چی بکەین باشە؟

کوێخاژن: بەڕای من دەبێت پەلە نەکەین بە وردی بیر لە مەسەلەکان بکەینەوە.

خانزاد: ئەگەر خانزاد کچی باوکی خۆی بێت لێناگەڕێت وا بە ئاسانی تاوانبار لە دەستمان ڕزگار

بێت.

کوێخاژن: وا باشە هەموو سنوورەکانی دەڤەری سۆران بە سوپاو لەشکر بپارێزین، تاوەکو تاوانبار ئەگەر لەناو خۆمان بێت ڕزگاری نەبێت.

خانزاد: بێگومانم تاوانبار هەر لەناو خۆماندایە، بەردیش لە نزیکەوە پێمان دەکەوێت.

کوێخاژن: پێشینان ڕاستیان گوتووە ئەگەر دار کرمی لە خۆی نەبێت تەمەنی هەزار ساڵە.

خانزاد: کوێخاژن ڕات چییە بەرامبەر لەشکری؟

کوێخاژن: ئەو پرسیارە پرسیارێکی قورسە دەبێت کەسێکی هۆشمەند وەڵامی بداتەوە، سەبارەت بەخۆم هەموو بیروهۆشم دەخەمە گەڕ تاوەکو سەرەداوێکمان دەست بکەوێ.

خانزاد: لەشکری پیاوێکی ئاڵۆزە، کێ دەتوانێ دڵنیام بکات کە لەشکری دەستی نەبووە لە کوشتنی سلێمان بەگی باوکم؟

کوێخاژن: منیش گومانم لێی هەیە!

کۆرس: (بەیەکەوە) دواڕۆژ هەموو ڕاستییەک دەردەخات.

ئەگەر زوو چارەسەرێک نەدۆزینەوە
ئەوا یەکە یەکە لەناومان دەبات
ئێمە کۆڵ نادەین لە هەوڵ و خەبات.

خانزاد: ئەوەی جێی ئومێد و دواڕۆژی منە، تەنیا ئەو خەڵکە ڕەشوڕووتەیە. من بەوانەوە پشت ئەستوورم.

کوێخاژن: خانم لەوە زیاتر نیگەران مەبە. سلێمان بەگ بە تەنیا باوکی تۆ نەبوو باوکی هەموومان بوو.

خانزاد: ئەو نۆکەر و گێل و نەفامانە وادەزانن ئێمە هەستیان پێناکەین وەلێ چاک دەزانن ڕۆژێک دێت دڵی ژەهراوییان تیمار دەکەین.

کوێخاژن: وا خەڵکی لە داخا خۆیان دەخۆنەوە و خەریکە بتەقنەوە، چاوەڕێی فەرمانی تۆن، ئیتر ئۆقرەیان نەماوە.

خانزاد: بەڵێ ئەوانە وا فێرکراون، ئەوانە پەروەردەی دەستی سلێمان بەگن، دەبێ لێرەوە دەست پێبکەین. بونیاتنانی دواڕۆژ بە یەک هەنگاو دەست پێدەکات.

(خزمەتکاری١/ (دێتە ناو کۆشک، بەسلاوکردن دەچەمێتەوە)/ میر خانزادم وا پەیامنێرێک هاتووە و دەڵێت لە وڵاتی عەجەمەوە هاتووم نامەیەکی پێیە بۆ جەنابتان.

خانزاد: با بێتە ژوورەوە. (ڕوو لە کوێخاژن دەکات) کوێخاژن جارێ باسەکەمان هەڵگرە بۆ کاتێکی تر.

پەیامنێر: (دوای سلاوکردن و چەمانەوە) بەداخ و پەژارەیەکی زۆرەوە شای گەورەمان هەواڵی مەرگی میر سلێمانی پێگەیشت هەر لەیەکەم ڕۆژی بیستنی ئەم هەواڵە منی بۆ لای ئێوە ڕەوانە کردووە، (دەستی بۆ هەگبەکەی دەبا و لوولەیەک دەردێنێ) فەرموو ئەمە نامەی گەورەمانە و بۆ بەڕێزتانی ناردووە.

خانزاد: (نامەکەی لێ وەردەگرێت و ڕوودەکاتە خزمەتکاری١) خزمەتێکی چاکی ئەم میوانە بکەن. هەرچییەکی پێویستە خزمەتگوزاری بکەن.

خزمەتکار: بەڵێ شازادە خان.

خانزاد: (ڕوو لە پەیامنێر دەکات). فەرموو بەیانی چاومان بەیەک دەکەوێتەوە (خزمەتکار و پەیامنێر دەردەچن)

(خانزاد نامەکە دەداتە کوێخا ژن، ئەویش دەیخوێنێتەوە)

کوێخاژن: نووسراوە لە شای گەورەوە بۆ سەرلەشکری میری سۆران، خانزاد خان، هاوبەشی خەمتانین و هیوادارین ئەمە دوا کارەساتی بنەماڵەکەتان بێت، سلێمان بەگی ڕەحمەتی باوکتان دۆستێکی ئازیزی ئێمە بوو، ئێمە هەر لەسەر پەیمانی خۆمانین هیوادارین تۆش لەسەر ڕێگەی باوکت بیر لە مەسەلەکان بکەیتەوە، بە قسەی ناحەزان هەڵنەخەڵەتێیت لەکاتی تەنگانەدا پشت و پەناتانین، چی دەفەرموون ئامادەین).

مۆر
شاهەنشای ئێران

کوێخاژن: (نامەکە لوول دەدات) خانم چیم پێ وتی: نەموت کەسێکی وەک شا عەباس بەم هەواڵە نیگەران بووە ئەوەتا بەر لە هەموو کەسێک پیاوەتی خۆی نیشان دا بۆ پتر قایم کردنی میرنشینەکەمان.

خانزاد: هەرکەسە و مەبەستێکی خۆی هەیە، هەموویان دەزانن ئێمە بە ئازایەتی و نەبەردی خۆمان پشت ئەستوورین بۆیە مەراییمان بۆ دەکەن.

کوێخاژن: هەموویان دەیانزانی تۆ دەبی بە میری سۆران و جێگای سلێمان بەگ دەگریتەوە، ئەمە لەلایەک لەلایەکی تریشەوە پێویستە بە هەر نرخێک بێت نەهێڵین دەستی ژەنگاوی ئەو نۆکەر و ئەڵقە لەگوێیانەی دوژمنان لە هەناوماندا بگەڕێن.

خانزاد: کوێخاژن ئا بیرم کەوتەوە دەبێ بەیانی وەڵامی ئەم نامەیەی شا عەباس بدەینەوە.

کوێخاژن: زۆر چاکە.

(حەیران و بەستەیەکی ئاهەنگسازی)

دیمەنی چوارەم

(کۆرس بەشێوەیەکی بەرجەستەیی هەندێکیان دانیشتوون و هەندێکیان وەستاون، ئەم هۆنراوەیە دەڵێنەوە).

ئێمە بالۆرەین، ئێمە داستانین
ئێمە ڕازتانین، ئێمە نیازتانین
دەبێ میر خانزاد بیر بکاتەوە
باری کەوتووی کورد ڕاست بکاتەوە
تۆڵە دەستێنین بە عەهد و پەیمان
تاکو ڕووناک کەین خاکی بەرپێمان

لاوکبێژ:
مەترسە لەدەست پیلانی نابەکاران
کە بۆت هاتوون لە چوار کەناران
لێتان دەکەن گوللە باران
نەکەن بکەونە چنگی بەدکاران
لێتان تێک بدەن ماڵ و هێلانان
خۆیان حەشار دەن لە کون و تەلاران

دیمەنی پێنجەم

(شوێن: بەشی ناوەڕاستی کۆشکی میر خانزادە، شاهۆ و سەروەر بەیەکەوە وەستاون پەرژینێک لە کۆشک جیایان دەکاتەوە)

سەروەر: برام دەرد زۆرە، بەڵام دەرمانی کەمە.

شاهۆ: تۆ بۆچی واز لەو قسانە ناهێنی؟ حەز دەکەم بێ پێچوپەنا قسە بکەین، دەمەوێ بزانیت بۆچی هاتووم؟

سەروەر: عەجەمێکی وەکو تۆ عادەتیانە قسە لە خەڵکی دەربێنن!

شاهۆ: تۆ باسی (خانزاد)م بۆ بکە لەگەڵ لەشکری گەیشتنە کوێ؟

سەروەر: خانزاد نەخۆشە!

شاهۆ: ئەوە بەڕاستتە نەخۆشە!

سەروەر: ئا ئا.. بەینی خۆمان بێت نەخۆشی دڵداری هەیە، ئەو جۆرە دڵدارییەش هیچ دەرمانی نییە.

شاهۆ: توخوا مەسەلەی خانزاد و لەشکری هی گاڵتە نییە.

سەروەر: گاڵتە و گەپی لەخوێن گەوزاندنە، مەسەلەی ئەم دووانە زۆر گرنگن لای.

شاهۆ: من تێناگەم مەبەستت چییە؟

سەروەر: ئەوە کاری تۆ نییە، من لە شوێنی ترەوە هەواڵی ترم پێدەگات.

شاهۆ: بەڕاستی عەجەمەکان لە سەروچاوەی شتەکان دەکۆڵنەوە.

سەروەر: هەڵبەت ئەو جۆرە مەسەلانە پێوەندییان بە چارەنووسمانەوە هەیە.

کوێخاژن: (دێتە ژوورەوە بە تووڕەیی ڕوویان تێدەکات) حەی حەی دیوەخانتان گەرمە (ڕوو دەکاتە سەروەر) بەو وەختە درەنگە چی دەکەی لێرە؟ ئەمە شوێنی تۆ نییە دیارە بۆ قسە هێنان و بردن دێیتە ئێرە.

سەروەر: کوێخاژن،

کوێخاژن: (قسەی دەبڕێ) لەبەرچاوم بزربە، لەو ڕۆژەوەی تۆ هاتووی ئاگری نەگبەتی بەربۆتە ئەم کۆشکە (ڕوو لە سەروەر دەکات) تۆش واپێدەچێت لەسەر گوریسی ئەو یاری دەکەیت، پێم بڵێ باسی چیتان دەکرد چیتان دەوت؟

سەروەر: (بەترسەوە) شتێکی وانەبوو.

کوێخاژن: چۆن؟ ئەی باسی لەشکریتان نەدەکرد؟ لەوە دەچێ ئێوە زۆر شت لە ئێمە بشارنەوە، دەی هەر ئێستا لەبەرچاوم ون بن.

دیمەنی شەشەم

کۆرس١: خانزادی میری سۆران دەست و پێوەندی خۆی چاک دەناسێ.

کۆرس٢: کێیە وادەیەوێ ئاگری دووبەرەکی لەناو لەشکری سۆران خۆش بکات؟

کۆرس٣: کێ بوو بابانەکانی کرد بە ناحەزمان؟

کۆرس٤: خۆفرۆشان دەستیان داوەتە پیلانی جۆراوجۆر.

کۆرس١: لە کۆنەوە ئەوە بەزمیانە ساویلکەکانی خۆشمان خەجەڕۆیانە.

کۆرس٢: بۆ هەر دەڤەرێک دەڕۆی هەر ناحەزە دەستی بە خوێنی هەژار سوور کردووە.

کۆرس٣: دار کرمی لەخۆی نەبێت تەمەنی هەزار ساڵە، مانگە شەویش سەر لە ئێوارە دیارە.

کۆرس٤: ئەو دەستانە دەبێ ببڕڕێن، ئەگەر نەیان بڕین ئازارمان دەدەن.

کۆرس١: ئەو هەویرە ئاوی زۆر دەوێ.

کۆرس٢: ئەو یارییە یاریزانی هەڵکەوتووی دەوێ.

کۆرس٣: با گۆڕەپانیان بۆ چۆڵ بکەین.

کۆرس٤: با لە دوورەوە سەیریان بکەین.

(گۆرانییەکی ئاهەنگسازی)

دیمەنی حەوتەم

(شوێن: لایەکی شانۆیە، لەشکری و سەروەر بەیەکەوە

وەستاون، ڕووناکی دەکەوێتە سەریان، سەروەر خەریکە بڕوات)

سەروەر: خوا دەزانێ ئەو شاهۆیە لەکوێیە، بە دڵنیاییەوە لەگەڵ خۆمانە، چاوەڕوان بە هەر دێت، بەڵام نازانم کەی، پێویستە بڕۆم.

لەشکری: (قۆڵی دەگرێت و ناهێڵێت بڕوات) وەختی ڕۆیشتن نییە، شاهۆم دەوێت، شاهۆ لەکوێیە؟

سەروەر: شاهۆ هەزار و یەک کەینوبەینی لەبن سەرە، بەڵام دڵنیات دەکەمەوە هەر دێت.

لەشکری: لێرە ناڕۆیت تا شاهۆ دێت.

سەروەر: ئەوە شاهۆ هات من خواحافیز. (دەڕوات)

شاهۆ: (بەپەلە دەچێتە لای لەشکری) بەڕێز دڵنیات دەکەمەوە کەشوهەوا زۆر ساف و بێگەردە، هەموو شتێک بەدڵی خۆمان دەبێت، کارەکانم دابەش کردووە هەرکەسە و خەریکی سازدانی پرۆگرامی خۆیەتی، گرنگ ئەوەیە هەموو سەروەرییەکانی بۆ تۆ تۆمار دەکرێت.

لەشکری: (پێدەکەنێت) دەزانم تۆ کوڕی ڕۆژانی ڕەشی، شادەمارەکانی تۆ بە گوڕ و تینن، بەکەڵکی گورز وەشاندن دێن. ڕۆژ بەڕۆژ مەرامەکانی بەغدا و تەورێز سەردەگرن.

شاهۆ: ئەنجامدانی ئەو پیلانە پێویستی بە پیاوی مەحکەم هەیە.

لەشکری: بۆیە دەبێت چاوت هەزار چاوبێت ئاگات لە هەموو دەنگ و باسێکی کۆشکی میر خانزاد بێت، چونکە ئەوانیش دەیانەوێت سەری گلۆڵەکە بدۆزنەوە، بەڵام مەحاڵە، چونکە کۆشکی میر سلێمانمان ئەوەندە ئاڵۆز نەکردووە، کەس بزانێت.

شاهۆ: من کاتم زۆر نییە، بابچینە شوێنێکی تر تاوەکو هەواڵەکانی تەوریزت بەدوور و درێژی بۆ باس بکەم، چونکە ئەوانیش سوورن لەسەر هەڵکردنی پیلان و ئاژاوە گێڕی لەو دەڤەرە، ئەوانە هەرچەندە وڵاتن، وڵات، بەڵام ئەگەر کەسانی لای خۆمانیان لەبەردەست نەبێت هیچیان پێناکرێت.

لەشکری: مادەم وایە، بابڕۆین لەوێ هەموو شتێکم بۆ باس بکە.

کۆرسی گۆرانیبێژان:

لێرەو لەوێ هەر کەسە و بەرژەوەندی خۆی دەوێ
لێرە و لەوێ هەریەکە و مەرامی خۆی دەوێ
ڕۆژان دێت و ڕۆژان دەڕوات
بزانین ئەنجام بە چی دەگات
(گۆرانییەکی ئاهەنگسازی)

دیمەنی هەشتەم

(شوێن: کۆشکی میر خانزادە، میرخانزاد و کوێخاژن و کۆرس و چەند کەسانێک لەناو کۆشکن)

میر خانزاد: دەبێ بزانین ئەو دەستە تێکدەرانە کێن؟

کوێخاژن: چەندی سەر دەینێن و دەبەین ژەهرەکە هەر لەنێو ئێمەدایە، من دڵنیام دوژمنانی گەورەمان هەر بە پیاوانی ئەم دەڤەرە کە بوونەتە دار و دەستەی ئەوان کارە گڵاوەکانیان بەوان ئەنجام دەدەن بۆ تێکدانی میرنشینەکەمان، چونکە عەجەم و ڕۆمەکانیش وەک والی بەغدا چاویان پێمان هەڵنایە.

کۆرس١: ئێمە خەڵکی ڕەشوڕووتین گوێمان لە زۆر شت دەبێت.

کۆرس٢: ئەوەی ئەوان دەیانەوێت بیکەن ئاگرێکە هەموومان دەسووتێنێ.

کۆرس٣: با هەموومان بە ئاگری چەند کەسانێک نەسووتێین.

کۆرس٤: ئەگەر ئەو دەستانە نەبڕین بەرۆکمان بەرنادەن.

کۆرس١: کاتی ئەوە هاتووە پەردە لەسەر ڕوخساری خیانەت و دوژمنکاری لابدەین.

کۆرس٢: هەرچەند ئەو نۆکەرانە بێ شومارن و بە دوژمنان پشت ئەستوورن، بەڵام ئێمەش گیانمان فیدایە لەپێناو خاک و وڵات.

خانزاد: ئێستا ئەوانەی ئێوە باستان کرد هەمووی بیرۆکەی بەجێن، بەڵام چار چییە؟ ئایا دەتوانن دەستنیشانی ئەو کەسانەم بۆ بکەن؟

کۆرس٣: خانم خۆ مەسەلەکان زۆر ڕوون و ئاشکران، وادیارە ئەوانە دەمێکە خەریکی پیلان و ئاژاوە نانەوەن، تۆ لات وایە ئەوانە دۆستمانن..

کوێخاژن: میرخانزاد نەموت ئێمە بەبێ ئەو خەڵکە هیچمان پێناکرێت، بۆیە دەبێ زیاتر و زووتر و قووڵتر بڕوانینە مەسەلەکان.

خانزاد: من دەمێکە ئاگام لە شاهۆیە کە دەستی خۆی تێکەڵ کردووە لەگەڵ دوژمنان.

کۆرس٤: ئەو ڕۆژە چاوم لێبوو هەردووکیان بەیەکەوە لەلای باخی سەرکانییەوە بەیەکەوە دانیشتبوون و بەیەکەوە قسەیان دەکرد.

کۆرس١: من گومانم لە لەشکرییە کە ئەو سەرکردەی ئەو پیلانانە دەکات لە ڕێگەی چەند کەسانێکی بەکرێگیراوەوە.

کوێخاژن: میرخانزاد ئەوانە هەموویان بێ مەبەست قسە ناکەن وا باشە قسەکانیان بە هەند وەربگرین.

خانزاد: من دەمێکە بڕوام بە ئێوە هەیە، من هەر لە سەرەتای بوونم بە میرنشین پشتم بە ئێوە بەستووە، پێویستە ئێوە بەشداری بکەن لە ئاشکراکردنی مەرامی گڵاوی ئەو چەپەڵانە.

کوێخاژن: مەسەلەکە بەو شێوە ئاڵۆز نییە کە نەتوانین، ئێمەش لەلایەن خۆمانەوە چەند کەسانێکمان دەستنیشان کردووە.

کۆرس٢: دەی کەواتە با هەموومان یەک بگرین.

کۆرس٣: دەی با هەموومان میرنشینەکەمان بپارێزین.

کوێخاژن: ئەوەی چیرۆکی مێژوو و بەسەرهاتی ئێمەی کورد بخوێنێتەوە ئەوجا دەزانێت ئێمە کێین.

کۆرس: ژیانمان هەمووی داستانە، عیشق و خۆڕاگری و بەرخودانە.

وەک چیا پڕ لە بەفرو تەمە
ئاخ لەو ڕۆژگار و سەردەمە

کوێخاژن: بە هەموو شێوەیەک پشتگیری لەئێوە دەکەین تاکو بتوانین بەپشتیوانی هەموومان ئەم میرنشینە بەڕێوە ببەین، تاوەکو سەربەخۆیی بەدەست بێنین.

کۆرس١: گەر هەموومان تەبا بین دەتوانین بەیەکەوە کار بکەین.

کۆرس٢: دەتوانین بەیەکگرتن بەرهەڵستی هەموو لافاوێک و ڕەشەبایەک بکەین.

کۆرس٣: براکانم، ئازیزانم ئێمە نابێ یەکە یەکە و بە تەنیا هەریەک بەجۆرێک بەرهەڵستی ئەو ئەژدیهایانە بکەین ئەوانە وڵاتن وڵات.

کۆرس٤: برام، چاوانم، باشتر نییە ئەو پشتەی ئێوە دوو پشتی تری لەگەڵدابێ بۆ ئەوەی ئەستوور و بەهێزترین؟

کۆرس٣: دەی چیتر کات بەفیڕۆ مەدەن، دەستەکانتان بکەنە یەک دەست بەیەک دەنگ و ڕا هەوڵ دەن بزانن چۆن دەژین. بۆ ئەوەی چیتر نەهێڵین یاری بە چارەنووسمان بکرێت.

(لاوکێکی لاواندنەوەی بەسەرهاتی زوڵم و نەهامەتی کوردستان لەگەڵ لاوکەکە چەند ئەکتەرێک جووڵانەوەی تەعبیری ئەنجام دەدەن)

دیمەنی نۆیەم

(ناو کۆشکە، لەشکری و خانزاد بەیەکەوەن)

لەشکری: دەمێکە بە ئومێدی ئەو ڕۆژەم خانم، هەر ئەو خۆشەویستییە بوو وای لێکردم بەسەر زۆر کۆسپدا زاڵ بم.

خانزاد: تۆش یەکێکی لە ئەندامانی بنەماڵەکەمان، منیش بۆیە دەمێکە لوتفت پێدەدەم.

لەشکری: هەرگیز نەدەوێرام گری دەروونی خۆم دەربڕم!

خانزاد: ڕاست دەکەی مەسەلەکە یارییەکی منداڵان نییە.

لەشکری: بەڵام شێتانە هەر لە هەوڵی ئەوەدا بووم ڕۆژێ لە ڕۆژان سەرنجی خانزاد ڕاکێشم.

خانزاد: کەوایە تۆ دەمێکە بە ئومێدی!

لەشکری: هەر لەو ڕۆژەوەی هاتوومەتە ناو ئەو کۆشکە خۆشەویستیت لە دڵمدا پەنگی خواردۆتەوە.. وادەزانم هەردەم تۆ لە ژوور سەرمای! بڕوا بکە تۆ ئافرەتێکی بەوەجی.

خانزاد: لەشکری؟

لەشکری: بەڵێ خانم، ئەمرکە.

خانزاد: شاهۆ دەناسی؟

لەشکری: خانم توخوا ئەمە قسەیە؟ کەس هەیە لە کووچە و بازاڕ و ماڵ و مزگەوت من نەیناسم؟ شاهۆ بەتایفەوە دەناسم.

خانزاد: دەزانم بۆیە منیش پرسیم چونکە ئێوە هەردووکتان لە یەک کانی ئاو دەخۆنەوە، ئەو کانییەش سەرچاوەکەی دوورە.

لەشکری: (تێک دەچێ) خانم مەبەستت چییە؟ من لە جیاتی چاکە وتم دەیناسم ئایا تۆ دەتەوێ خەڵاتی کەی یا لە ملی بدەی؟

خانزاد: جارێ زۆری ماوە.

لەشکری: خانم سەرنگوومی کەم؟ من لە پێناو تۆ هەموو شتێک دەکەم.

خانزاد: ئەی لەپێناو وڵاتەکەت؟

لەشکری: هەر سەرم پێوەنییە، پەیمان بێت، بەڵام خانم ئەوەی ڕاستی بێ ئەو مەبەستەی ئێوە زەحمەتە.

خانزاد: بۆچی لەشکری؟

لەشکری: دەوروبەر هەر لە شای عەجەم و ڕۆم تا دەگاتە بەغدا هەر هەموویان لەوە دەترسن خانزادی میری سۆران ئاڵای سەربەخۆیی هەڵکاو ڕۆمەکان ناچار بکات بۆی مۆر بکەن، هەروەها میرنشینەکانی تریش یەک بەدوای یەک.

خانزاد: ئەوە مەسەلەیەکی کۆنە باوکیشم هەر ئەمەی مەبەست بوو.

لەشکری: ئاخر خانم ئەو برینە هێشتا سارێژ نەبووە.

خانزاد: لەشکری گرنگ ئەوەیە بە هەر نرخێک بێت دەبێ مەرامەکانی شاهۆم بۆ ئاشکرا بکەیت.

لەشکری: (دەشڵەژێ) بۆچی خانم شاهۆ هیچی

کردووە؟

خانزاد: لەشکری ئەوە بڕیارمە، دەبێ لەمەولا خوێنی ئێمەش بگاتە شادەماری هەموو ناحەز و تێکدەرێک.

لەشکری: (سەر دەلەقێنێ)

خانزاد: دەبێ خانزاد لەمەولا خانزادێکی تربێ. لەشکری ئەوە ئەرکتە، دەبێ ئەو ئەرکە جێبەجێ بکەی و کەسیش نەزانێ، تێدەگەی مەبەستم چییە؟

لەشکری: زۆر چاک تێدەگەم (سەر دەلەقێنێ).

(لاوکێک بەسەرهاتی کوردستان بگێڕێتەوە)

دیمەنی دەیەم

(کۆرس دێنەوە سەر شانۆ)

کۆرس:

گەر زوو دەستی خۆمان نەوەشێنین کارەساتە
هەر چوار دەورمان دوژمن و ژیان مەرگەساتە
ئێمە هەموو بە شوێن وەڵامی پرسیارێکدا وێڵین
ساڵانێکە قوربانی دەدەین هەروەک ڕووباری لێڵین
با لە چنگ ئەم کارەساتە ڕزگاربین
بۆ نەوەی داهاتوومان سەرفراز بین

(کۆرس هەریەکی دەچێتە لایەک بۆ خۆ شاردنەوەیان)

(بەردەوامی لاوکەکە بەسەرهاتی کوردستان دەگێڕێتەوە)

دیمەنی یازدەم

(شوێن: لایەکی شانۆکەیە، شاهۆ و سەروەر و لەشکری خەریکی قسەکردنن)

شاهۆ: نەدەبوو زووتر پێم بڵێی، تا بزانم ئەو خانزادە لەعنەتاوییە لەژێرەوە بە دوامەوەیە.

لەشکری: ئاگات لە چییە خەڵکی هەر چاوێکیان کردۆتە دە چاو.

سەروەر: ئەوە مەرامەکەت پووچەڵ کرایەوە، هەر تۆش بەرپرسیاری لە خوێنەکەی!

شاهۆ: ئێمە هەرسێکمان بەرپرسیارین.

سەروەر: ئەگەر پیاوێکی نۆکەری عەجەمی وەک تۆ نەبوایە، لەبن هەوریش بووایە کەس پەی پێ نەدەبردین.

شاهۆ: ئێوە لە من تاوانبارترن من عەجەمم بەڵام ئێوە کوردن کورد، ئێوە خەڵکی ئێرەن.

لەشکری: ئەو ڕۆژە نەما هەرچییەکت بوێ بۆت بێتە دی، خانزاد هەر کامێکتانی دەست کەوێ خوێنی دەخواتەوە.

سەروەر: بە ڕاستی ریسمان لێ بووەوە خوری، باشە من چیم دابوو لەو کارە ناپاکییەی کە ئێوە هەردووکتان بە منتان کرد؟

شاهۆ: (بۆ لەشکری) منیش کردەی دەستی تۆم، ئەگەر تۆ نەبوویتایە ئەوا من چۆن هەموو کەین و بەینێکی ناو کۆشکم دەزانی؟ ئەگەر تۆش نەبوویتایە من چۆن دەمتوانی خوێنی دەمارەکانی ناو کۆشک بدۆشم؟

سەروەر: بەسیەتی! بەسیەتی! سەرتان هێنامە ژان، گرنگ لەمەولایە چی بکەین، چۆن لە گێژاوی ئەو گەرداوە ڕزگاریمان دەبێت؟

شاهۆ: من چارەی دەردی خۆم دەکەم (دەڕوات)

سەروەر: لەشکری بۆ وا ماتی؟

لەشکری: ئەوەی من دەمویست نەمزانی وا بە ئاسانی بە با دەچێت!

سەروەر: ئەوەی من بیزانم هەر لەو ڕۆژەوەی ئەو عەجەمە هاتۆتە ئێرە هەرچی کوشت و کوشتارێک لە نێوانماندا بووە هەمووی لە ئەستۆی شاهۆی عەجەمە.

لەشکری: ئەو کردەوەیەی ئێوە پێویستی بە بڕیارێکی وایە پەشیمان بوونەوەی نەبێت، ئەوەش باش بزانە هەر یەک لە ئێوە خۆی بەرپرسیارە لەو کارەی کە ئەنجامی داوە! ئیتر حەز ناکەم کەسێکی وەکو منیش بخەنە نێو ئەو قوڕ و لیتاوە.

(کۆرس هەریەکی لە لایەکەوە چوار دەوریان دەدەن)

کۆرس:

ئەوەی بۆ خراپە چاوی لە وڵاتمان بڕیبێ.. چاوی کوێر کراوە
ئەوەی بیەوێ پشتی ئێمە بشکێنێ.. دەستی شکاوە
ئێمە هەموو ڕۆڵەی دڵسۆزی وڵاتین
ئێمە تێکڕا هەڵۆی سەربەرزی خەباتین
(لاوکێکی پاڵەوانیەتی ڕۆڵەی کوردستان)

دیمەنی دوازدەم

(شوێن لایەکی شانۆکەیە، سەروەر بە تەنیا ڕووناکی لەسەرە و بیردەکاتەوە.)

سەروەر: نازانم من چۆن تووشی ئەو مرۆڤە لەعنەتاوییانە بووم؟ ئەگەر پیاوی خراپ و بە هەڵخەڵەتاندنی پارە و پوولی زۆر نەبوایە من چیم دابوو لەو کارە نارەوایە؟ من زۆر بە ساویلکەیی ئەو کارەم قۆزتەوە، ڕەوشتی خوێنمژانی وڵاتانی دراوسێ بۆیە ئاوا زوو پەنجەیان لە خوێنمان دەگەوزێنن! من ئێستا هەست بە بوونی خۆم ناکەم چونکە تاوانبارم، تاوانبار. ئێستا بۆم دەرکەوت ناپاکیم دەرهەق بە خەڵک و وڵاتەکەم کردووە؟ نەمزانی دەستم بۆ ئاگرێک بردووە هەموومانی گرتۆتەوە، هەرچەندی بیردەکەمەوە ناتوانم لەمە زیاتر

خیانەت بکەم، تاوانەکانم دەستیان لە قوڕگم ناوە، من موستەهەقی کوشتنم، کوشتنم. (سەری شۆڕ دەکا و لە داخا دەگری).

(ماوەیەک لاوکێک بەسەر خیانەتکارانەوە)

دیمەنی سێزدەم

(شوێن: کۆشکی میر خانزادە، ئەوەی لە کۆشکدایە هەموو ئامادەن)

(سەروەر، لەژێر پێی خانزاددا کەوتووە خانزاد پێی لەسەر سەری داناوە)

خانزاد: دەی چیتر؟ قسە بکە.

سەروەر: هەرچییەکم لێدەکەن ڕازیم، بمکوژن، بەڵام هەر خۆم نیم، ئێستا هەموو شتێکتان بۆ ئاشکرا دەکەم، من، شاهۆ، لەشکری، هەموومان تاوانبارین، تێکدەرین، ئێمە پیلانمان دانایەوە و لەشکری بە کوشتی دا.

خانزاد: لەشکری لەگەڵ تۆ گەلێک تەبا بوو، بۆچی تۆ وا بە ئاسانی بە کوشتی دەدەی؟

سەروەر: من و لەشکری و شاهۆ سیخوڕی و نۆکەریمان دەکرد تاوەکو ئەم میرنشینە تێک بدەین و نەهێڵین بگەنە ئامانج و مەبەستی خۆتان.

کوێخاژن: باشە چۆن ئێمە بڕوا بەو قسانەی تۆ بکەین؟ کە لەشکری و شاهۆ لەگەڵتان.

سەروەر: ئەگەر بڕوام پێناکەن من بەحزووری هەردووکیان ئەو ئیعتیرافە دەکەم.

کوێخاژن: باشە چۆنە تۆ ئێستا هاتووی ئیعتیراف بکەی؟

سەروەر: ئاخر لەوە زیاتر چیتر نەمتوانی بەردەوام بم لە خیانەتکردن، من دەمێکە لە ناوەوە ڕووخاوم.

خانزاد: یەعنی، سلێمان بەگی باوکم بە نەخۆشی نەمرد، بەڵکو بە پیلانی تۆ و لەشکری بە کوشتن چوو.

سەروەر: بەڵێ خانم، بریا ئەو دوو دەستانەم بە بڕین بچووایە نەک ئەو جۆرە پیلانەم ئەنجام بدابووایە لەگەڵیان!

کوێخاژن، کەواتە هەرچی ورد و درشتی ئەو ناو کۆشکە هەبووە..

سەروەر: بەڵێ کوێخاژن، هەموویمان دەزانی بە یارمەتی لەشکری.

کوێخاژن: ئێستا فەرمان فەرمانی خۆتە خانزاد خان.

خانزاد: من هیچ بڕیارێک بۆ ئەو مەسەلەیە نادەم، با خەڵکی (مەبەستی کۆرسە)، ئەوان سەرپشکبن بۆ بڕیاردان لەسەر چارەنووسی ئەو سێ نۆکەر و ئەڵقە لەگوێیانە.

کۆرس:

ئەو نۆکەرانە ئاگرن، ساڵەهای ساڵە گەش دەکرێنەوە
ئەو سیخوڕانە ئێش و ئازارن برینمان دەکولێننەوە
با لە سێدارە بدرێن و بە ڕوو ڕەشی سەربنێنەوە
هەروەکو تەرزەی بەهار بتوێنەوە

خانزاد: (بانگ دەکات) لەشکری و شاهۆ بێننە ژوورەوە.

(کۆرس لەنێو خۆیاندا دەیکەنە غەڵبە غەڵب)

(لەشکری و شاهۆ دێننە ژوورەوە)

کۆرس١: هەی بەنەفرەت بن.

کۆرس٢: مردن و سەرشۆڕی بۆ سیخوڕان.

کۆرس٤: هەی بە قوربانی وشەیەکی زمانەکەتان بن.

کۆرس٣: هەی ناپاکی نامەردینە، هەی سەر شۆڕینە!

خانزاد: خەڵکینە بەناوی ئێوەوە، من هیچ بڕیارێک نادەم ئێوە سەرپشکن لە سزادانی ئەو تاوانبارانە.

کۆرس: (بەیەکەوە).

پێویستە هەر ئێستا بڕیاری سزادانیان دەربکرێ.

کۆرس١: هەر ئەمڕۆ لەبەر چاوی خەڵکی ئەو دەڤەرە داوا دەکەین بە سزای گەل و نیشتمان بگەیەنرێن.

کۆرس٢: ئێمە هەمووومان یەک دەنگین، کەواتە بڕیاری سزادانیان لە سێدارەدانە.

خانزاد: ئەو ناپاکانە هەر ببەنە بەندیخانە، تا بڕیاری سزادانیان جێبەجێ دەکرێت.

(هەرسێکیان دەبەنە دەرەوە)

خانزاد: خەڵکینە بەناوی هەموو کوردێکەوە من پێتان ڕادەگەیەنم هەر یەکێک لە ئێوە بەرپرسیارە لەخۆی و نەتەوەکەی، ئیتر خوێنی ڕۆڵەی کورد بە خۆڕایی بە فیڕۆ ناچێت، ئەوەی دەستی تاوانی بۆ ئێمە درێژ دەکرد لە بنا بڕا.

کۆرس: بژی کورد، بژی کوردستان.

کوێخاژن: ئەی خەڵکینە ئێوە سەرچاوەی هەموو هێز و توانایەکی میرنشینەکەن، دەسەڵات و نەخشەکێشانی دوارۆژ بە دەست خۆتانە، هەر ئەو ناپاکانە بوون دەیانویست ئاڵای بەرز و پیرۆزی کورد و کوردایەتی نەشەکێتەوە، فەرموون.. فەرموون، بە بەرچاوی دوژمنان لەسەر هەموو بەرزاییەک ئاڵای کوردستان هەڵدەن بابشەکێتەوە..

(ئاڵای کوردستان هەڵدەدرێت، هەموو دەیکەن بە سروود وتنەوە).